

LØGTINGIÐ

Dennis Holm, landsstýrismaður
Yviri við Strond 15
Postboks 347

Landsstýrismálanevndin

25.02.2025
j. nr. 24-11690
(at tilskila í svári)

Viðv. klagu til Landsstýrismálanevndina um býti av svartkjaftakvotu

Tann 5. mai 2024 fekk Landsstýrismálanevndin eina klagu frá Árna Skaale, lögtingsmanni, um, at landsstýrismaðurin í fiskivinnu- og samferðslumálum hevði broytt kunngerðina um at skipa fiskiskapin eftir svartkjafti við fiskiførum undir føroyskum flaggi 2024 við tí úrsliti, at ein partur av svartkjaftakvotuni varð gjørdur til felagskvotu við hámarki (§ 8 a).

Í kæruni verður heitt á Landsstýrismálanevndina um at kanna, um landsstýrismaðurin hevur heimild til við kunngerð at taka 32.500 tons av tí býti, sum hevur verið øll tey seinastu árin, og gera hesi tons til felagskvotu.

Við skrivi dagfest 22. januar 2025 hevur Landsstýrismálanevndin sent landsstýrismanninum sína fyribilsniðurstøðu í málinum til møguligar viðmerkingar.

Fyribilsniðurstøðan bygdi á fylgjandi staðfestingar:

- Kunngerðarheimildirnar í §§ 22 og 23 í lögtingslógini um sjófeingi eru ikki heilt greiðar, tá tað kemur til spurningin um, hvørt heimildirnar fevna um skipan av felagskvotum og um nýggj rættindi.
- Løgtingið hevur gjørt av, hvørjar nøgdir av m.a. svartkjafti skulu fara til ávikavist vinnuligar royndir og verkætlanir sambært § 49 - herundir menningarkvotur latnar sambært § 60 í lögtingslóg um fyrisiting av sjófeingi, og umlagdar kvotur sambært § 14, stk. 1, 3. pkt. og § 15, stk. 3 - til royndarfiskiskap o.a. sambært § 50, og til rættindi keypt á uppboði í 2018 og 2019, og hvussu hesar nøgdir broytast við broytingum í heildarkvotuni.
- Felagskvotan, sum varð ásett við kunngerð nr. 26 frá 24. apríl 2024 um broyting í kunngerð nr. 180 frá 22. desember 2023 um at skipa fiskiskapin eftir svartkjafti við fiskiførum undir føroyskum flaggi í 2024, hevur við sær, at nøgdirnar av svartkjafti, ið annars verða lætnar sambært §§ 14-16 og § 9 í lógini, verða øktar.

Út frá hesum staðfestingum kom Landsstýrismálanevndin fram til ta fyribilsniðurstøðu, at § 8a í kunngerð nr. 26 frá 24. apríl 2024 ikki hevur neyðuga lógarheimild.

Landsstýrismálanevndin hevur samstundis boðað landsstýrismanninum frá, at við hesi fyribilsniðurstøðu sá nevndin ikki orsök til at fara nærri inn í eina viðgerð av spurninginum um møgulig inntriv í søgulig rættindi ella ognartøku.

Fyribilsniðurstøðan hjá Landsstýrismálanevndini var grundað á frágreiðing hjá setta skrivaranum í landsstýrismálanevndini, sum varð hjáløgd.

Við skrivi dagfest 19. februar 2025 hevur Landsstýrismálanevndin fingið viðmerkingar frá landsstýrismanninum til fyribilsniðurstøðu nevndarinnar.

Landsstýrismaðurin førir fram, at hann ikki eru samdur í fyribilsniðurstøðuni, um at heimildirnar í §§ 22 og 23 ikki eru greiðar. Hetta verður í hoyringssvarinum grundgivið við nøkrum yvirskipaðum viðmerkingum, tó uttan at reistu ivamálini, í tilknýti til tilgongdina frá lógini um fyrisiting av sjófeingi, sum varð sett úr gildi við galdandi lóg um sjófeingi, eru viðgjørd nærri.

Landsstýrismálanevndin sær tí ikki orsök til at broyta sína fyribilsniðurstøðu, um at kunngerðarheimildirnar í §§ 22 og 23 í løgtingslógini um sjófeingi eru ikki heilt greiðar, tá tað kemur til spurningin um, hvørt heimildirnar fevna um skipan av felagskvotum og um nýggj rættindi.

Viðvíkjandi niðurstøðuni hjá nevndini, um at heimildir at luta út á uppboðssølu ella til vinnuligar royndir og verkætlanir avmarka heimildirnar hjá landsstýrismanninum í §§ 22 og 23, er landsstýrismaðurin samdur í, at heimild ikki er at lata størri nøgd til uppboðssølukvotur ella til kvotur til vinnuligar royndir og verkætlanir. Samstundis verður tó ført fram, at landsstýrismaðurin ikki hevur latið størri nøgd til hesar kvotur við felagskvotuni fyri 2024.

Landsstýrismaðurin viðmerkir tó samstundis, at tað er væl skilligt, at tilvísingarnar í kunngerðini til § 9 og §§ 14-16 í løgtingslógini kunnu geva ta fatan, at nøgdir verða útlutaðar, sum økja longu útlutaðar nøgdu sambært nevndu ásetingum, men at ætlanin við orðingini tó ikki var at leggja nakað afturat nøgdum, sum frammanundan vóru latnar við støði í § 9, §§ 14-16 og § 49 í lógini.

Viðmerkt verður, at talan var um at tilluta eina heilt nýggja kvotu til teir aktørar, sum høvdu rættindi at fiska svartkjaft við ársbyrjan; undir hesum aktørar við uppboðssølukvotum og kvotum til vinnuligar royndir og verkætlanir.

Um nevndin heldur fast við, at tað er í ósamsvari við § 9 og §§ 14-16 at lata felagskvotu til aktørar á tí grundarlagi, at teir hava havt rætt til uppboðssølukvotu ella kvotu til vinnuligar royndir og verkætlanir, leggur landsstýrismaðurin harumframt dent á, at talan var um kvotur, sum vóru blivin til eginrættindi, burtursæð frá einstøkum kvotum, sum vóru ávegis at gerast eginrættindi.

Sambært viðmerkingunum er greitt, at ætlanin hevur verið, at lata felagskvotu til ávísar aktørar júst á tí grundarlagi, at teir hava ella hava havt rætt til uppboðssølukvotu ella kvotu til vinnuligar royndir og verkætlanir, t.e. endamál sum landsstýrismaðurin er samdur í, at hann ikki kann broyta við kunngerð.

Landsstýrismálanevndin vísir á, at útslitið við hesum er tað sama, t.e. at kunngerðin letur upp fyri, at nøgdirnar av svartkjafti, ið annars eru lætnar sambært §§ 14-16 og § 9 í lógini, kunnu verða øktar við ásetingini í § 8a í kunngerðini.

Landsstýrismálanevndin sær tí ikki orsök til at broyta sína fyribilsniðurstøðu, um at § 8a í kunngerð nr. 26 frá 24. apríl 2024 ikki hevur neyðuga lógarheimild.

Í uppritinum frá setta nevndarskrivaranum er víst á, at tað ikki er upplýst, um ella nær landsstýrismaðurin er kunnaður um innihaldið í einum innanhýsis arbeiðsskjalið, dagfest 29. apríl 2024, "*Viðvíkjandi ætlanum um at útluta ein part av heildarkvotuni av svartkjafti í 2024 sum felagskvotu*".

Í viðmerkingum frá landsstýrismanninum er upplýst, at landsstýrismaðurin longu frá byrjan í tilgongdini at skipa ein part av heildarkvotuni sum felagskvotu, varð kunnaður um innihaldið og tey viðurskifti, sum eru lýst í innanhýsis arbeiðsskjalinum frá 29. apríl 2024. Landsstýrismálanevndin tekur hesa frágreiðingina frá landsstýrismanninum til eftirtektar.

Við hesum viðmerkingum hevur Landsstýrismálanevndin á fundi tann 25. februar 2025 gjørt av, at fyribils niðurstøðan verður at staðfesta sum endaliga niðurstøða nevndarinnar.

Avrit av hesum skrivið verður sent til Árna Skaale, sum við síni klagu hevur lagt málið fyri Landsstýrismálanevndina.

Nevndarinnar vegna

Hans Jacob Thomsen
formaður